

הנושא את האשה פרק שנים עשר כתובות קד.

עין משפט נר מצוה

כפ"א טושיע"ד סימן
מג טשיע"ד סימן
ב ב מ"י פט"ו מהל'
אישות הלכה כג סג
עשין מה טושיע"ד א"ע
סימן קא טשיע"ד א'
לא ד ה טושיע"ד ס"מ
סימן נח טשיע"ד א'
לב ו מ"י טס הלכה כה
סג טושיע"ד
א"ע סימן קא פט"ו ד'
לב ו מ"י טס טושיע"ד סס
טשיע"ד א':

תוספות ר"ד (המשך)
ניחא להו ליחמי משום
מצוה ואין מחשיבים ממנה
כלום אלא טעם איבוד
כ"י היא מפני שכ"ז הזמן
מהלה לית כחובתה והלכך
כ"י שהיא בבית בעלה
וינונית מנכסי גובה כ"י
לפולס שזה שתקף לא
מפני שהמלה אלא כעבור
מנוניתה שאף אם היה
רצוים להגבותה כתובתה
לא היתה מקבלת היא
כ"י שלא תפסיד מנונית
וכ"ז שהיא בבית אביה
ולא היה זנין אותה שם
גובה כתובתה עד כ"ה
שנים אבל אם התבה
כ"ה שנים ולא תבעה
מחלה ורואה כשלא
היה זנין אותה שם אבל
אם היה זנין אותה שם
זה שתקף מפני המנונית
שחקה אפילו אם היה
רצוים להגבותה כ"י היא
לא היתה מקבלת שלא
תפסיד למנוניתה וכ"ז
גם ר"ח ז"ל לא דאמרין
כ"י שהיא בב"א גובה
כתובתה עד כ"ה שנים
דוקא בשאינה ידונית מהם
אבל אם היתה ידונית
מהם גובה כ"י לעולם וכ"ז
פי' המורה בריש פ' אצ"פ
דאמרן תוספת כתובה
ככתובה למאי נ"מ וכו'
עד כ"ז שהיא בב"א תנן
הנושא כ"י שהיא בבית
בעלה כ"י אלאמנה
גובה כתובתה לעולם וכ"ז
שהיא בב"א שלא היו
עובדים אותה היתומים
ולא זנין גובה כתובתה
עד כ"ה שנים ואם שהתה
יותר מכאן מחלתו וכן
כתובה והכא דפי' המורה
כ"י שהיא בב"א והירושים
זנין אותה וגם זה פי'
ל"מ שאין טעמו כעבור
מחילה אלא כעבור הכובה
שעשת מנכסי יתומים ואם
היא בב"א אצ"פ שנים
מנוניתה שלה הן ואין
עולים לה כתובתה אבל
ברבי חכמים דשמעיהו
משום מחילה אין לפרש
אלא כגון שלא היו
זנים אותה. מהו יורשה
מזכירים כתובתה עד כ"ה
שנה בפי' לה הנשבעים
מוק' לה כשנשבעה ומתה
שאין אדם מוריש שבועה
לכניו מפני שאינו ממון:
א"ל אביי לרבה אתא
קודם שקיעת החמה גביא
כ"י לאחר שקיעת החמה
לא גביא כ"י בהאי פורתא
אחלית' חילמי אין כל
מדות אכילס כך היא
במ' סאה הוא טובל במ'
חסר קורטוב א"ש. ארי'
א"ר הניו ריש לפני רבי
שאר משהו אביי ל"ש
אלא שאין שטר כתובה
יוצא מת"י אבל שטר
כתובה יוצא מת"י גובה כ"י
לעולם פי' ל"ש שכ"ה
שנים מחלה כתובה אלא
כשאין לה כתובה כ"י

ומנח תפ"י. ואע"ג שחולי מעיים (1) פטורין מן התפילין לפי שאין יכולין ליחזק היעזב אלז ר' היה מנהיג עלמנו כקדושה יותר מדאי והיה יודע היעזב לזכר. מ"ר: **לא** נהנית אפילו באצבע קמנה. דאמרין צמדש עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו ומייתא הא עובדל דרבי:

ומרתא בת ביתוב עשרים והמש שנים. אמר לי רבי דהך פירכא ליתא אליצא דזכר קפרא דאמר לקמן לא שנו אלא מנה ומתמים אצל תוספת אית לה דלענין כמזבה דאורייתא מרתא צת צייתוס וענייה שזישראל שוות אלא אליצא דר' יוחנן דאמר דאפילו תוספת אין לה איירי דהכא ולי נראה דלציצא דרבי' איתא דהכא אליצא דרבי מאיר איירי ולקמן לא קאי צר קפרא אלא אליצא דרבי' דאמר גובה כמזבה צצית אציה עד כ"ה שנים והואיל ושהתה כל כך מחלתה ואמר צר קפרא דדוקא מנה ומתמים מחלה אצל תוספת דהויא כמו מתנה צעלמא לא מחלה כמו שאר זעל חזו דלא ממיל אצל לרבי דהכא דמפקדה משום שיש צעשרים וחמש שנה שמעשה טובה כנגד כמזבה אין חילוק צין תוספת למנה ומתמים דלפוס גמלא שיחנא דאי לא תימנא הכי אלא אדר"מ קאי אס כן מדקאמר דתוספת יש לה אלמנא לית ליה דלפוס גמלא שיחנא אס כן קשה לדדייה אלמנא דכמזבה מנה עד כ"ה שנים דמזבה דכמזבה מתמים עד כ"ה שנים דומה לי דצר פשוט דלציצא דרבי' קאי לקמן דכולה קוגיא דלקמן מיירי אליצא דרבי' **היכ"י דמי א' דלא נקיטא כתובה במאי גביא.** מימא אמאי לא דייק כמו כן צמתניתין צמאי גציא צללא שהתה כ"ה אלא לאו צנקיטא כמזבה וקמני דמחלה כ"ה וי"ל דאמתני' ליכא למיפדך דליכא למימר דמתני' צעדי מימא והא אליצא דרבי קיימא דלדידיה (לעיל פט): אלמנא גציא צעדי מימא והא דקאמר אי דלא נקיט' כמזבה צידה צמאי גציא היינו גט דכמאן דמתנ ציה מנה ומתמים דמי דלרבי (סג) גרושה לא גציא אלא צגט: **אמר**

ואחת אומרת לו ורדה והשכבה את ערלים: **מתני'** כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנים שיש בכ"ה שנים שתעשה טובה כנגד כתובתה דברי ר' מאיר שאמר משום רשב"ג יחכ"א כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה עד עשרים וחמש שנים א"מתה יורשה מזכירין כתובתה עד עשרים וחמש שנים: **גמ'** אמר ליה אביי לרב יוסף ענייה שבישראל עד עשרים וחמש שנים ומרתא בת בייתוס עד עשרים וחמש שנים אמר ליה **ל' לפוס גמלא** שיחנא איבעיא להו לרבי מאיר מהו שתשלש תיקו: וחכמים אומרים כל זמן: אמר ליה אביי לרב יוסף אתאי קודם שקיעת החמה גובה כתובתה לאחר שקיעת החמה לא גביא ליה אין **כ' כל מדת חכמים** כן היא בארבעים סאה טובל בארבעים סאה חסר קורטוב אינו יכול לטבול בהן אמר רב יהודה אמר רב העיד רבי ישמעאל ברבי יוסי לפני רבי שאמר משום אביי **י' לא** שנו אלא שאין שטר כתובה ידיה אבל שטר כתובה יוצא מתחת ידיה גובה כתובתה לעולם ורבי אלעזר אמר אפילו שטר כתובה יוצא מתחת ידיה אינה גובה אלא עד עשרים וחמש שנים מתיב רב ששת יב"ב גובה שלא בהזכרה היכי דמי אי דלא נקט שטרא במאי גבי אלא דנקיט שטרא וב"ח הוא דלא בר אחולי הוא הא אלמנה אחילתא הוא מותיב לה והוא מפרק לה לעולם דלא נקיט שטרא והכא במאי עסקינן כשחייב מודה והאמר ר' אלעא שונין גרושה הרי היא כבעל חוב היכי דמי אי דלא נקיטא כתובה במאי גביא אלא לאו דנקיטא כתובה גרושה היא דלאו בת אחולי היא הא אלמנה אחילתא הכא נמי כשחייב מודה יאמר רב נחמן בר יצחק תני רב יהודה בר קזא במתניתא דבי בר קזא תבעה כתובתה הרי

במקום שאין כותבין כתובה וסומכים על תנאי ב"ד א"נ שאבדוהו אבל אם שטר וכו' פי' שאילו מחלתה היתה מוסרת להן שטר כתובה ור"א אמר אפילו שטר כתובה יוצא מת"י אינו גובה אלא עד כ"ה שנה מחי ריש ב"ח גובה שלא (בכהורה) (בהזכרה) פי' אם שחק כ"ה שנים ולא מיחה על חובו אינו תפסיד בכך הי"ד אי דלא נקט שטרא במאי גבי אלא לאו דנקט שטרא וב"ח הוא דלאו בר אחולי הוא הא אלמנה אחילתא פירושה אלמנה היא בת מחילה מפני שהנתיב כל השנים וכתובתה אינה מלוה ולא חסרה בה ממון אבל בע"ח למה הוא רוצה למחול חובו הוא מותיב לה והוא מפרק לה בשתיים מודה:

דמדליא. דאמרין צמסכת מגילה (דף 1) למה נקרא שמה לפורי שישצת צרשא הדר כליפור: **דעל כמה** וימנין לנים הכפא. דחולי מעיים הוה ליה: **והלך פפילין ומנה** לכו וקא מער. לחלוך ולהניח: **פתח ואמר.** הספר: **ארלאים ומולקים.** ולא נהניתי צעולס הוה. [אפילו] לפי טורח שיגמתי צלצצ עקנה שלי: **יבואו לדיקים וילאו לקראתו וינא צשולס.** ואחר כך ינוחו לדיקים על משכבותם: **הולך נחשו.** צדך ישרה: **מתני'** כל זמן שהיא צצית אציה והיורשים זווה שס: **גובה כמזבה.** כשמתלה: **שמעשה טובה.** מנכסי יתומים ונתנת לחס ומלח לשכניה: **וחכמים אומרים.** לא הוזכרו עשרים וחמש לענין הטובה שמעשה ולא אפסדוהו רבנן כמזבה וכשהוזכרו עשרים וחמש לענין המחילה הוזכרו דהואיל ושתקה ולא תבעה כל השנים הללו מחלתה הלכך כל זמן שהיא צצית צעולה אין שתיקתה מחילה אלא מפני שמצדין אותה היא צושה למחות על כמזבה אצל צצית אציה שמשתקה כ"ה שנים מחילה היא: **מסה יורשה מוצירין כמזבה כו'.** כלומר לדיקים למחות על כמזבה צמוך כ"ה שנים: **גמ'** ענייה שזישראל. שכתובה מועטת איצדה לרבי מאיר כמזבה ששועה כ"ה שנים: **ומרתא צת צייתוס.** שהיתה עשירה וכמזבה מרובה תפסיד כמזבה כמזבה של כ"ה שנים: **לפוס גמלא שיחנא.** המשו לי הגמל. אף גלן לפי עושה טובה: **מהו שמשלס.** לר"מ דטעמא משום טובה: **שמשלס.** שנחשוב טובה לחשבון כמזבה לפי חשבון השנים הפסיד לכל שנה אחת מעשרים וחמש כמזבה אס לא שהתה כ"ה שנים אלא חיינן או שלישית או רביעית. משלס לשון חלוקה לפי חשבון הוא דמתנן (מכות דף ה). משלסין צממון ואין משלסין צמכות: **כל מדת חכמים כן.** העמידוהו יתד ולא תמוט: **אצל שטר כמזבה ואל.** צצית דין מתחת ידה: **גובה כמזבה לעולם.** שאילו מחלתה היתה מוסרת להס שטר הכמזבה: **שלא בהזכרה.** אס שתק עשרים וחמש שנים ולא מיחה על חובו לא הפסיד צכך: **אלמנא צס אחולי היא.** שנהנית מהן כל השנים הללו וכמזבה אינה מלוה ולא חיסרה צה ממון: **לעולם דלא נקיט.** הלכך דווקא צעל חזו הא אלמנא דלא נקטא שטרא אחילת'. ודקשיא לך צמאי צצילא כשחייב מודה: שונין. צעלי צרייתא: **גרושה הרי היא כבעל חוב.** לצנות לעולם שלא צהזכרה דודאי לא מחלה: **כשחייב מודה.** שלא נתקבלה כמזבה: **צר קזא.** שם חס: הרי

תורה אור השלם
1. יבוא שלום ירחו על משבקותה הלך נחשו: ישיעה נב 2. אין שלום אמר לך קרשעים: ישיעה מח כב 3. הן בלבם קדתי אשר מאזרי זיקות לבו באר שאכם ובידות בערתם מדי היתה זאת לכם למעצבה תשקבו: ישיעה נא 4. מפני נעמת ירדה ודשקבה את ערלים: יחזקאל לב יט

גליון הש"ס

גמ' שיבועו עליונים. עין כ"י מר"ד דף מ' ע"א: שם אין שלום אמר ה' ל' אלהי (ישיעה טז):

מוסף רש"י

כל זמן שהיא בבית אביה. שלא היו עובדים אותה היתומים ולא זנין אותה (לעיל ו'ה) גובה כתובתה עשרים וחמש שנים. ואם שקה יתר על כן יוסף אחד מחלה וכן תוספת (שם). אלמנא שלא נכתבה כמזבה. ומצוין אותה כמזבה. עד עשרים וחמש שנים. ואם עברו כ"ה שנים ולא תבעה הפסקוהו דהכי מן כל זמן שהיא צצית אציה, שלא נעלה מנונית עד גובה כמזבה עד כ"ה שנים ואם לא תבעה מחלתה (שבתות שם). לפוס גמלא שיחנא. לפי מה הגמל יעשיתו מעל (לעיל טו). מרבי צמשלו (סוטה יג). כל מדת חכמים כן היא. מלמנמנת ר"ה ג'ו. הרי קורטוב. מדה קטנה מלח, אחד מ' צשמית צלוג (שם).

תוספות ר"ד
מתני' כל זמן שהיא בבית אביה גובה כתובתה לעולם וכ"ז שהיא בבית בעלה גובה כ"י עד כ"ה שנה שיש שטר שתעשה טובה כנגד כ"י שנים ששאר אמר משהו רשב"ג וחכ"א כ"ז שהיא בבית אביה גובה כ"י אלאמנה כ"י שהיא בבית בעלה כ"י שנים ונתנים לה מנונית בין אם אין ונתנים לה כ"י שהיא בבית בעלה וניונית שם גובה כ"י עד כ"ה שנה אבל אם עברה כ"ה שנים אבדה כ"י שיש באלו כ"ה שנה שיעור שתעשה טובה וגי' לעניים המהוירים בבתיים כנגד כתובה ואינה רשות ליתן לעניים מנכסי יתומים וכל מה שנתנה מנכסי יתומים שיש להן מותרות כ"י ששהה חצי הוה תפסיד חצי כ"י כעבור טובה ששט' נכסי בעלה ואמרין מוספת לפי חשבון א"ר דוקא שיעולה הטובה כנגד כתובתה דלאו בת גבי' היא כלל וא מוספת כתובתה אבל קודם שישלש הכ"ה שנים דבר גבי' היא מתוך שגובה מקצת גובה הכל ואין מחשיבין הטובה ששטת ואיתוקם בתיקו וחכ"א כ"ז וכי פירשו שמה שדברת הראשונים שכ"ה שנים מוספת כ"י אין הטעם מפני טובה ששטת דהיא טובה שגמלה עם עניים